

BLENDOW

LEXNOVA

LEXNOVA NYHETER

Mordfallet med "error in persona" får prövning i HD

Publicerad

14 MAR 2022

Hur ska man se på det straffrättsliga anstiftansansvaret i en situation där gärningsmannen tar fel på person och dödar någon annan? Den principiellt intressanta frågan prövades nyligen för första gången av en svensk hovrätt. Nu får frågan också ett avgörande i högsta instans, efter prövningstillstånd i Högsta domstolen.

En nu 30-årig man åtalades i Malmö tingsrätt tillsammans med två andra män för inblandning i två skjutningar i Malmö. Den ena händelsen avsåg en händelse i mars 2017, när en ung man sköts till döds av två okända gärningsmän vid en återvinningsstation på Ramels väg. Den andra händelsen utspelade sig i februari 2018, då en annan man sköts till döds på Docentgatan.

Tre personer är sedan tidigare dömda för medverkan till mordet på Ramels väg. Enligt åklagaren hade de båda medåtalade männen också de gjort sig skyldiga till medhjälp till mordet. 30-åringen skulle i sin tur ha anstiftat de båda skjutningarna.

Det framgår av utredningen att den man som sköts på Docentgatan inte var den tilltänkta måltavlan, utan att skytten eller skyttarna tagit fel på person. Egentligen var det en av två andra män som befann sig på platsen som skulle dödas. Tingsrätten ansåg här att 30-åringen skulle fällas för att ha anstiftat mordförsök på den tilltänkta måltavlan, men att han i avsaknad av uppsåt skulle frias för anstiftan till mord på mordoffret.

Domstolen ansåg även att den tekniska bevisningen - som till stor del består av dekrypterade meddelanden från en Blackberry-telefon - räckte för att fälla 30-åringen för att ha anstiftat mordet på Ramels väg. Mannen hade här via ett alias kommunicerat kring mordet och bland annat erbjudit en betalning på 50 000 euro.

Enligt tingsrätten saknades det helt förmildrande omständigheter kring dödsskjutningarna, som utförts på öppen gata mot skyddslösa offer. 30-åringen hade också varit delaktig i planeringen och skjutningarna hade aldrig ägt rum om han inte beställt dem. Att 30-åringen inte agerat gärningsman

utan endast anstiftare saknade enligt tingsrätten helt betydelse för straffvärdet och någon annan påföljd än livstids fängelse kunde inte bli aktuell.

En av de båda andra männen fälldes samtidigt för medhjälp till mordet på Ramels väg, samtidigt som den andra frikändes.

Hovrätten över Skåne och Blekinge ändrade senare tingsrättens dom på vissa sätt, men fastställde livstidsstraffet mot 30-åringen.

Det hade i hovrätten tillkommit viss som gjorde att den man som i tingsrätten fällts för medhjälp frikändes. Det var i stället bevisat att den andra mannen gjort efterforskningar och förmedlat uppgifter om det automatvapen som var tänkt att användas vid mordet - och han hade även hållit utkik efter offret. Mannen dömdes därför till två års fängelse för medhjälp.

När det gäller 30-åringen skärpte hovrätten domen, så att han fälldes för att ha anstiftat två mord och ett mordförsök. Skillnaden gentemot tingsrättens dom var att han dömdes även för att ha anstiftat mordet på den man som faktiskt sköts på Docentgatan.

Det saknas svensk domstolspraxis om anstiftarens ansvar vid så kallad error in persona. När man ser till en gärningsman som skjuter fel person döms han eller hon dock för fullbordat uppsåtligt brott mot den som skjutits.

Hovrätten, som även drog paralleller till doktrinuttalanden och praxis från andra länder, ansåg att det saknades anledning att göra annan bedömning när det gäller en anstiftare. En förväxling av offrets identitet saknar med andra ord betydelse.

30-åringen fälldes i och med detta dels för att ha anstiftat ett mordförsök på den man som han ville skulle mördas, dels för att ha anstiftat den dödsskjutning som faktiskt ägt rum. I övrigt ändrades inte tingsrättens dom.

Högsta domstolen, HD, har tidigare beslutat att ta in ett yttrande från Riksåklagaren avseende synen på den anstiftansgärning där ”fel person” skjutits.

HD beslutar nu också att meddela prövningstillstånd så att åtalet kan prövas i högsta instans. Tillståndet är partiellt och ska mer specifikt avse ”den rättsliga bedömningen av den tilltalades agerande enligt den gärningsbeskrivning som avser anstiftan av mord och anstiftan av försök till mord”. Frågan om eventuell prövningstillstånd för målet i övrigt vilandeförklaras av HD.

Isak Bellman

Instans: Högsta domstolen

Rättsområden: [Påföljd](#), [Brott mot person](#), [Åklagare](#), [Polis](#), [Straffprocess](#)

LEXNOVA NYHETER

Juridisk nyhetsbevakning och rättsdatabas

Blendow Lexnova är Sveriges mest omfattande juridiska nyhetstjänst. Vår bevakning innefattar rättsfall, lagstiftning och förarbeten inom samtliga rättsområden. Genom skräddarsydda bevakningsprofiler säkerställer du kontinuerlig uppdatering av rätt information och slipper nyhetsflöden som inte berör dig.

Läs mer på lexnova.se/nyheter